TA'LIM JARAYONIDA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYASI EDTECHDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

Saidova Zaxro Rahmatullayevna - T.N.Qori Niyoziy nomidagi O'zbekiston pedagogika fanlari ilmiy tadqiqot instituti tayanch doktoranti,
E-mail: zahoshka@mail.ru.

Raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha jabhalarini kirib kela boshladi, biz muloqot qilishdan tortib, ishlash, o'ynash yoki onlayn xarid qilishgacha raqamli texnologiyalaridan foydalanishni boshladik. Raqamli texnologiyalar ta'lim sohasida ham yangi imkoniyatlarni olib kirdi." EdTech texnologiyasi ham ana shunday yangiliklarni olib kirivchi texnologiya bo'lib, "ta'lim" va "texnologiya" so'zlarining birikmasidan olingan bo'lib, inklyuziv va individuallashtirilgan o'rganish tajribasini yaratish uchun sinfga axborot-kommunikatsiya texnologiyalari vositalarini joriy etish amaliyotini anglatadi.

EdTech yaxlit ta'lim tajribasini yaratish uchun sinfga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etishni nazarda tutadi.

EdTech yoki e-learning sinflarda o'qituvchi rahbarligidagi ta'limni yaxshilash va talabalarning ta'lim natijalarini yaxshilash uchun mo'ljallangan apparat va dasturiy ta'minotni qo'llashni o'z ichiga oladi. Ushbu raqamli ta'lim texnologiyasini samaradorligini quyidagicha aniqlash mumkin:

"Tegishli texnologik jarayonlar va resurslarni yaratish, ulardan foydalanish va boshqarish orqali o'rganishni osonlashtirish va samaradorlikni oshirishni o'rganish

EdTech texnologiyasidan foydalanishda o'rganilayotgan jarayonlar va resurslarni loyihalash, ishlab chiqish, ulardan foydalanish, boshqarish va baholash nazariyasi va amaliyotini bajarish.

O'qitishda EdTech interaktiv proyeksiya ekranlari, doskalar, raqamli qayd planshetlari va talabalarga javob berish tizimlarini o'z ichiga oladi. EdTech o'qituvchilar uchun yangi imkoniyatlarni ochib, ularga yosh ongni boyitish va rag'batlantirish imkonini beradi.

EdTech texnologiyani muntazam o'quv faoliyatiga integratsiyalash orqali an'anaviy sinfda inqilob qilmoqda. Bu o'qituvchilar, talabalar va rahbariyatga o'quv muhitini qayta loyihalash va o'quv tajribasini oshirishda yordam beradi. EdTech tufayli o'rganishni 24*7 jarayonga aylantirish mumkin, bunda talabalar o'quv materiallaridan kechayu kunduz foydalanishlari mumkin bo'ladi.

EdTech o‘qituvchilar va talabalar o‘rtasidagi aloqa bo‘shlig‘ini bartaraf etish orqali raqamli ta'limni amalga oshirishga imkon beradi. Talabalar texnologiyalarga sho‘ng‘ib ketgan bir paytda rivojlangan sinf o‘quvchilarning kundalik hayoti texnik qurilmalarining bir qismiga aylanib ulgurgan. Aynan shuning uchun ham tanish moslamalar yordamida o‘rganish o‘quv-tarbiya jarayoniga yangi jihat qo‘shib, o‘quvchilar o‘rtasida tushunchalarni yaxshiroq tushunishni ta’minlaydi.

EdTech-ning eng katta afzalliklaridan biri bu har bir talaba uchun qulay tezlikda shaxsiylashtirilgan ta'limni ta'minlash qobiliyatidir. O‘qituvchilarda talabalar o‘zlariga mos keladigan video ma'ruzalarni yozib olish imkoniyati mavjud. Talabalar esa to‘xtab, o‘qitilayotgan dars haqida mulohaza yuritishlari va oldinga o‘tishdan oldin bir necha marta ma'ruza tinglashlari mumkin. Bu ularning o‘rgatilgan tushunchalarni to‘liq tushunishlarini ta'minlaydi.

Bugungi kunda bizning ixtiyorimizdagi texnik vositalar guruh loyihalari va topshiriqlarini bajarishni osonlashtiradi. Onlayn taqdimot ishlab chiqaruvchilar va o‘quv guruhlaridan tortib, matn protsessorlari va elektron jadvallargacha, EdTech hamkorlikni rivojlantiradi va konstruktiv suhbatlarni rag‘batlantiradi. Onlayn o‘quv vositalari va ilovalari talabalar uydan turib guruh mashg‘ulotlari bilan shug‘ullanishi va internet orqali o‘z jamoasi bilan aloqada bo‘lishlari mumkin bo‘lgan noyob muhit va yo‘naltirilgan muhitni yaratadi. O‘rganish tezkor va interaktiv bo‘lib, bu diqqatni kuchaytirishga olib keladi, natijada faollik yaxshilanadi.

Bugungi talabalar texnologiyalaridan foydalanishni yaxshi bilishadi va vaqtlarining ko‘p qismini Internetda o‘tkazishga moyil. Bu qiziqishni maqsadli narsaga jalb qilish mumkin, masalan, onlayn o‘rganishni yoqimli tajribaga aylantirish. Raqamli doskalar, planshetlar, noutbuklar, proyektorlar va videokonferensiya texnologiyalari kabi texnologiyalarning kiritilishi sinfni hayajonli joyga aylantiradi va talabalarning qiziqishini oshiradi. O‘quv jarayonini qiziqarli va interfaol o‘yinga aylantirish orqali o‘quvchilarni o‘qishga ilhomlantirishi mumkin. Bu uchun ko‘plab o‘quv o‘yinlari va ilovalari mavjud.

Texnologiya o‘qitishning ahamiyatini oshirish va o‘qituvchilar va talabalar uchun samaraliroq qilish orqali o‘qitish amaliyotini yaxshiladi. Bu qiyin ta'lim amaliyotlarini amalga oshirish va qo‘llab-quvvatlash imkonini berdi.

Raqamli ta'lim texnologiyasidagi yutuqlar natijasida o‘qituvchilar o‘z darslariga audio va video kabi multimedia elementlarini, shuningdek, ko‘rgazmali qurollar va talabalarga yo‘naltirilgan faoliyatni kiritish imkoniyatiga ega. Bu talabalar uchun o‘rganishni qiziqarli qiladi va o‘qituvchilarga o‘quvchilar chalg‘imasligidan xavotirlanmasdan darslarni davom ettirishga imkon beradi.

EdTech vositalari yordamida o‘qituvchilar dars rejalarini samarali va to‘g‘ridan-to‘g‘ri onlayn kurslarida ishlab chiqishlari mumkin, bu esa har kuni dars rejalarini tayyorlashga sarflanadigan vaqtni qisqartiradi. Baholash va ma'lumotlarni yig‘ish yanada samaraliroq va tezroq bo‘ladi, chunki onlayn testlar ko‘pincha onlayn o‘qitish platformalari orqali avtomatik ravishda baholanishi va qayd etilishi mumkin. O‘qituvchilar bepul o‘quv materiallariga onlayn rejimda kirishlari va qog‘ozsiz foydalanishlari mumkin.

EdTech talabalar har bir bo‘lim uchun asosiy materialni mustaqil ravishda va o‘z tezligida o‘rganishlari uchun ma’ruzalar o‘rniga onlayn videolar yaratish imkoniyatini taqdim etish orqali aralash ta’lim imkoniyatlarini qo‘llab-quvvatlaydi. Flipped classroom kabi usullar natijasida o‘qituvchilar dars vaqtlarini ko‘proq talabalar bilan muloqotda bo‘lishlari va muammolarni hal qilish ko‘nikmalari ustida ishlashlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mamatov D.N, Bekchanova Sh.B, Sadiqova A.V, Xo‘jaev A.A. LMS moodle tizimi va undan foydalanishni o‘rganish. O‘quv-uslubiy qo‘llanma. – Tashkent, 2020 y. 90 b

2. Saidova Z.R., Bakieva Fotima Rakhmatullaevna, Jumaev Zafar Zarifovich, Xursanov Sherzod Ulaboyevich and Xayriyev Furqat Nusrato`g`li. Using Modern Information Technologies in the Lesson. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, Vol. 24, Issue 05, 2020 ISSN: 1475-7192

3. Bekchonova Sh.B. Fanlar bo‘yicha raqamli ko‘nikmalarni targ‘ib qilish – raqamli dunyoda o‘qitish uchun aralash ta’lim. “Raqamli iqtisodiyot sharoitida oliy ta’limning trasnformatsiyasi”. Respublika ilmiy-amaliy anjumanining ilmiy maqolalar va ma’ruza tezislari to‘plami (2022 yil 18 noyabr). – Tashkent: “Imzo Print Media Group”, 2022. – 320-322 b